

Александар Поповић
ЉУБИНКО И ДЕСАНКА
ФАРСА И ПО

ЛИЦА:

ДЕСАНКА, с пиленцетом

ЉУБИНКО, с амрелом

АВГУСТ, с гитаром

ШПИЈАЛТЕР, с холендером

Догађа се по киши у парку, на клупи

Парк: споменик и клупа. Жена седи на клупи, на киши.

ЉУБИНКО (наилази са кишобраном. Иде лево-десно, застајкује и звера у Десанку. На крају вади џепни сат, гледа, врти главом и прилази клупи):
Извините, госпођице, знате ли ви неког доброг сајцију овде у близини? Ви мислите да се ја зафркавам? (Приђе још ближе и ставља јој свој џепни сат на уво. Она се тргне и одмакне главу) Слободно, слободно... (Поново јој стави сат на уво) Стао, је л' да? А које ли је доба?

ДЕСАНКА: Четири и фртаљ.

ЉУБИНКО. Тако рано, а већ се разданило?!

ДЕСАНКА: Па ово је подне, забога, није јутро!

ЉУБИНКО: Како сам се за толико пребацио?! Онда могу и да поседим, ако

ме ви примате у друштво? (Десанка се одмиче на клупи, прави му место. Он седа) Да ја вама нисам на сметњи?

ДЕСАНКА: Ви мени? Што?

ЉУБИНКО: Не знам ја... има нас разних... Него, што ви киснете? (Примиче се Десанки) Извол'те под мој амрел!

ДЕСАНКА(помери се од њега): Најлепше вам хвала, Није потребно.

ЉУБИНКО: Како хоћете, ал' грешите... (Наједном устане са клупе и крене ка рампи. Гледа у гледалиште) Господине Вензиловићу... докторе... (Враћа се и седа на клупу) Није он, учинило ми се... Тешко сад човек и препознаје људе... сви натакли капуљаче због редње... Нездраво је ово влажно време... ви ћете се прехладити... Дођите комотно под мој амрел! (Примиче се Десанки. Она наједном заплаче и покрије шакама лице) Па ви плачете? Госпојице... немојте... молим вас, немојте... кад вас ја молим! Тако лепа и млада жена нема разлога да плаче.

ДЕСАНКА (сузно): Чини вам се...

ЉУБИНКО. Обришите сузе. (Пружа јој своју марамицу) Узмите моју шнуфтиклу, чиста је.

ДЕСАНКА: Хвала... (Узима марамицу и брише лице) А ви... познајете тог Микајла Врсаловића?

ЉУБИНКО: Којег?

ДЕСАНКА: Оног водоинсталатера што има дућан визави пијаце?

ЉУБИНКО: Знао сам тамо једног Микајла... ал' он није Врсаловић... чини ми се... Чекајте... сем ако не мислите ви на онога Мику шнајдера што је ту сад скоро заову сахранио?

ДЕСАНКА: Сумњам... овај још од преклане није имао смртни случај у фамилији...

ЉУБИНКО: Онда не знам који би то могао бити... (Вади кесицу са бомбонама и нуди Десанку) Послужите се...

ДЕСАНКА: Слаба сам вам ја муштерија за то...

ЉУБИНКО: Узмите једну... то су промингле... нећете се отровати... добре су за дезинфекцију грла... Извол'те!

ДЕСАНКА: Немојте се узалуд трудити. (Дубоко уздахне)

ЉУБИНКО: Толико сте дегутирани? Знам ја шта је са вама на ствари... Ви сте разочарани у животу... (Десанка уздише) Да нисте можда имали речи с газдарицом? Ви као самица живите? Али ако сте погодили с постељином... онда је њено прање креветског веша. Знам ја њих... погоде једно, па после уцењују... и што је најгоре: поткрадају... да знате да и то раде! Немојте животне намирнице држати где било. (Као да је угледао неког, диже се лагано са клупе и гледа у гледалиште) Извините, само за моменат. (Нагло јурне на рампу) Господине Вензиловићу! Советниче! (Враћа се и седа на

клубу) Није он, али као да су на калуп... ко динар и дводинарка... као да су браћа... и то близанчићи... толико личе...

ДЕСАНКА: Тако сам ја једне среде сабајле дочекала на станици девера... и увела га у кућу... па му још све чапразим... као братом га зовем: „Будо, брате, што те волим! Будо мој... ти си мој нај... ја тебе много!... Будо, Будо!... Док он око подне не рече: „Чек, бре, заова... што ти мене стално прекрштаваш?" Помислите... то ми био стриц Ранисав, а ја га држала за Буду...

ЉУБИНКО: Ви сте бар некога имали у рукама... ал' овај мој је можда већ и прошишао?

ДЕСАНКА: Кад се чека, дешава се! Вама очи да искоче, а он вам таман — тик! — поред носа промакне... и то бива! Хоће то... ма чега све нема на овоме свету!

ЉУБИНКО: Да ли сте ви запазили једног дежмекастог господина... у лихт штауб мантилу три четврти?

ДЕСАНКА: То се носи ове јесени... фалтне у сусрет... (Устане и показује крој на себи) Овде леговано... а може и на цвикле... само се онда обашка кроји... укосо... одоздо, па нагоре... то не трпи сваки дезен... и за дебље није... то шири... зато га се шочићи и клоне... ранглан је само за шланк персоне... (Поново седа на клубу)

ЉУБИНКО: Аха... верујем... баш сам имао намеру, него никако не стижем, да вас питам код кога шијете, да ме препоручите првом згодном приликом... и не рекосте ми јесте ли запазили оног мог? Откад сте ви овде?

ДЕСАНКА: Још од подне, али нисам буљила ко пролази.

ЉУБИНКО: Од подне?! Ви од подне киснете?! Па јесте ли ручали?!
(Десанка се изненада трже) Шта то сад би?

ДЕСАНКА: Оде ми штруфна. (Држи се рукама за бутине преко сукње)
Извините, молим вас, имате ли зихернадлу?

ЉУБИНКО: Ви нисте ручали?! Хоћете ли са мном на пржену сомовину?
Немојте ме наопако схватити, одувек сам такав — галантан. Ја никад не
жалим да дам за ту ствар, заиста... Хоћемо ли?

ДЕСАНКА: Рибу волим, особито сомовину, ал' нека остане то за неки
други пут... у малеру сам... стално кубурим с штруфнама... и увек се
решавам да поновим појас, па никад... Шта би с том вашом зихернадлом?

ЉУБИНКО: Право да вам кажем... хо-хо... имам их... имам их на себи цело
туце... ал' свака ми по нешто придржава... хо-хо... штета... мислим, што
нисте расположени за рибу... али и ја данас ловим овде једног дужника...
(Десанка се опет трже) Госпојице... па ви сте у великом дешперату! Трзате
се?

ДЕСАНКА (држи се грчевито за раме): Оде ми бретела.

ЉУБИНКО: То су живци! Ја вас схватам у потпуности, ако ћете ми
веровати... А можда сте ви наумили да почините неку глупост од себе?
(Нагло се примакне и стисне уз Десанку) Хајде, одмах! — дођите под мој
амрел, навући ћете нешто на плућима!

ДЕСАНКА (нагло се одмакне): Будите ви мало финији!

ЉУБИНКО (нагло устане и клања се): Хвала вам! Велико вам хвала! Лепо сте се показали према мени! Особито сте ми се реванширали! Могу вам до гроба бити захвалан што сте ме овако нагаравили! (Бесно одлази. Десанка диже сукњу и намешта подвезице. Он се враћа и гледа у њене обнажене ноге, забезекнуто иде право на њу. Она га примети, па се брзо покрије, а он се погне и као да нешто погледом тражи по тлу) Шлајпик ми је ту испао. (Сагне се и тражи око клупе) А ви сте погрешили у односу на мене... то обашка. (Усправи се и претражује џепове, вади новчаник) Ту је... нисам га изгубио! (Десанка зајеца) Сад сам тек прокљубио шта је код вас! Постоји нека персона? (Брзо седа до Десанке) Јесам ли погодио? (Десанка још жешће зајеца) О, па нисам имао иамеру да вам позлеђујем старе ране. Опростите... Ево, ја одлазим. (Брзо устане) Кад је баш тако, идем! Ал' да знате, ко да гледам! Ви сте према њему били човек, а он је наспрам вас испао бараба... Јесам ли потрефио? (Десанка зајеца још, жешће) Не, не, не, не, не... У реду... идем... одлазим... престаните... (У одласку застајкује) Имао бих нешто важно да вам испричам, али свеједно...

ДЕСАНКА: А шта то?

ЉУБИНКО: Није сад тренутак.

ДЕСАНКА: Ааааааа... Вама је нешто налагала она Врсаловићева свекрва?! Је л' знате ви ту?

ЉУБИНКО (враћа се): Можда га и знам, одакле је он?

ДЕСАНКА: Који?

ЉУБИНКО: Па тај тамо неки... не знам шта вам дође?

ДЕСАНКА: С њим сам се намирила и сад ми није ништа, ал' по имену бих рекла да је Славонац... не знам само ко ли ми то рече... да је Цинцарин по мајчиној страни...

ЉУБИНКО: Цинцарин... који би то могао бити? Да се не зове он Димитраћи?

ДЕСАНКА: Може лако да буде.

ЉУБИНКО: Висок?

ДЕСАНКА: Висок.

ЉУБИНКО: Мршав?

ДЕСАНКА: Па онако, мршавији.

ЉУБИНКО: Плавушан?

ДЕСАНКА: Не, овај је црн.

ЉУБИНКО: Овај је више плав, смеђ — рецимо.

ДЕСАНКА: Ћелав?

ЉУБИНКО: Аха, има дубоке залиске.

ДЕСАНКА: То је тај!

ЉУБИНКО: Знам њега, он ради за шанком код Рибице.

ДЕСАНКА: Онда то опет није тај... овај је клозер.

ЉУБИНКО: Можда је сад и клозер, ја га нисам сретао већ пола године, али летос је радио ко шанкуш.

ДЕСАНКА (зајеца. Кроз плач): Није тај... није тај...

ЉУБИНКО: Ала сте ви на крај срца! Па ако није он тај, не морате одмах плакати... биће други... има још људи... нису сви искварени ко што ви мислите... (Десанка још жешће заплаче) Плачите... само плачите... (Седне до Десанке) Глупа је свака млада и лепа женска која плаче због кавалера... а он и није никакав човек кад је дозволио да ви носите чарапе у ранфлама! (Наједном се осврне лево-десно, па скочи са клупе и завитла амрелом) Ево га! Ево га! (Брзо се враћа клупи.) Придржите ми амрел, молим вас, да га склептам! (Десанка узме амрел, а он махнито одлази на рампу) Господине Вензиловићу! Видео сам те, буразеру, не бежи сад! (Наједном почне дубоко да се клања) Извините, молим вас... господине, извините... учинило ми се да сте ви један мој колега... тако рећи брат... (Покуњено се враћа на клупу) Ала сам се сад избрукао... (Тиска се уз Десанку под амрел)

ДЕСАНКА: Што се лепите уз мене?

ЉУБИНКО: Нећу ја, ваљда, да киснем поред свог рођеног амрела?

ДЕСАНКА (враћа му амрел и одмиче се од њега): Извол'те ви ваш амрел.

ЉУБИНКО: Извините, али одело тек што сам подигао са хемијског чишћења... И скренуо сам им пажњу да ми при прању не деформишу цвишне, али они — ето... Како се вама чини је л' ми се много увијају ревери? (Десанка зајеца) Ви још плачете? Па да. Знам. И мени је једном живот висио о концу због једне шушумиге.

ДЕСАНКА: Чисто сумњам!

ЉУБИНКО: Кад вам кажем! Било је догурало дотле да сам купио фишек штајн-соде... све због ње!

ДЕСАНКА: Имали сте с њом роман?

ЉУБИНКО: Јесам, пре тога, ал' ја вам причам од краја... где сам оно стао? Да! Мислим ја најозбиљније: „Испићу!“ знам каква је!

ДЕСАНКА: Ко? Сода?

ЉУБИНКО: Ама она... ко по нека јабука; споља једра и румена, а изнутра, у души, скроз трула... таква!

ДЕСАНКА: Да није то она мала Илонка што је радила ко педикирка код Неше берберина?

ЉУБИНКО: Знам ја и ту шиндивилу, ал' није то ова... Ова је имала сто три киле! Оваква! И залудела ме. Јесте ли ви чули да понеке спремају манце својим људима?

ДЕСАНКА: Слушала сам о травама... кажу: „Ко попије навалу... мора да навали!"

ЉУБИНКО: То још човек некако и да прогута, али бунику?! Од бунике се пошашави! И онда... како оно беше? Аха... ја онда купим у бакалници у фишек камене соде и кажем себи: „Ово, Љубинко, да прогуташ, али да не попустиш!"

ДЕСАНКА: Мислите ви да је то ко попити чашу хладне воде? Нисте ви рађали, не знате! Једна из мог комшилука мислила је да то може и есенцијом, па су је после шили... показала ми... оволики рез (Показује колики) дванаест копчи је имала!

ЉУБИНКО: Знам ја све то, али седам година сам живео с њом... били смо ко муж и жена.

ДЕСАНКА: И ородили сте се?

ЉУБИНКО: Не, деце нисмо имали...

ДЕСАНКА: За седам година? Е, честитам вам! Ал' ми женске смо да нам се ода свако признање... Ма шта ми рекосте? И све кинин? Па ако не упали пиво с квасцем... значи... значи, парење... врућа вода... ал' не помогне увек... него, седам година, мислим... и дуго је... и ни једном да јој се

омакне? Шта кажете? Ма немојте! Ал' кад изгуби рачун? Како сте то постизали, треба вам честитати! Заиста, како сте у томе успели?

ЉУБИНКО: Занимали смо се канаринцима, право да вам кажем... и купио сам радио!

ДЕСАНКА: И све тако?

ЉУБИНКО: И све тако.

ДЕСАНКА: Па јест, што кажете, има увек увече лепе музике, па човек и задрема... заувар је да прескочи и свако друго вече...

ЉУБИНКО: И тако — седам година! Седам година сам ја носио рогове, комшилук ми се смејао иза леђа... то ми је најгоре, што сам испао шоња! Је л' ви журите?

ДЕСАНКА: По чему ви то? По ташни? Мислите: путујем? Журим на воз?! А ја! — никуд. Све ми се исто хвата, журила — не журила...

ЉУБИНКО: Онда после можемо негде да свратимо на мезе? (Десанка се дури) Добро, добро, већ ви... немојте се одмах дурити, ја сам то тек онако рекао...

ДЕСАНКА: Па и то што кажете, ако сте рекли — нисте посекли... него... почесте о нечему да причате, само сад не могу да се сетим о чему?

ЉУБИНКО: О оној нашој смејурији... ха-ха-ха-ха!

ДЕСАНКА: Хи-хи-хи-хи... е, баш сте ви неки... ки-ки-ки-ки...

ЉУБИНКО: Ми о њима... хо-хо... а они на врата... ја сифоном... а балавурдија: „Уааааа!“... па потегнем и они уђу... смејали смо се до шест сати изјутра... а-ха-ха-ха-ха...

ДЕСАНКА: Хи-Хи... Па даље — па даље... ки-ки-ки... Причајте даље...

ЉУБИНКО: Дакле... (Наједном се уозбиљи, Десанка такође) док ја идем по комисијама... да бих вукао дијурне... она се саставља с мојим најбољим пријатељом... седам година... Фалило само месец и по дана од седам година... (Устане са клупе и пружа Десанки кишобран) Придржите ми амрел... (Десанка узима кишобран) Тако... Е... Банем ја једнога дана у невреме, изненада... сасвим случајно... Хо-хо-хо-хо... онај... мученик... имао је тек толико времена да прихвати панталоне рукама и искочи наглавачке на двориште, преко веранде... хо-хо-хо-хо...

ДЕСАНКА: Хи-хи-хи-хи... А ви? А ви?

ЉУБИНКО: Па онда ми није било до смеха... него... дрекнем... ал се загрцнем... па зграбим нож из виљушкарника и појурим је око астала, да је закољем ко пиле!

ДЕСАНКА: Ко би рекао да сте ви тако секантни?

ЉУБИНКО: А мајка клекне на патос...

ДЕСАНКА: Ви имате живу мајку? То је новост за мене?!

ЉУБИНКО: Их, колико бисте ви имали новости да слушате, кад бих вам ја причао... уха... Шта сам све ја преживео, то нико није... и да вам то неко други исприча, ви бисте мислили да лаже!

ДЕСАНКА: Па како је ваша цењена мама? Пати ли од тлака?

ЉУБИНКО. А, не... ви сте ту нешто побркали... Мајка је била њена, а не моја... оно јесте, била ми је као ташта, живела је са нама... мада ми нисмо били званично везани... Водили су ме као самца... (Гледа нагоре и проба дланом пада ли киша) Ово баш гадно осуло... својски пада... а одело ми је свечано... Извините, ако бисте хтели са мном заједно под амрел?

ДЕСАНКА (одмиче се од Љубинка који се ишска уз њу): Узмите ви свој амрел... извол'те!

ЉУБИНКО (узима кишобран): Није галантонски, али разумећете... с једанаест пари одела спао сам на ово једно-једино... То тек имате да чујете, како су ми уремили гардеробу за некакву кирију коју им ја као подстанар, кобајаги, нисам плаћао... а живота ме коштају!

ДЕСАНКА: Е, то не могу да вам опростим... то вам замерам... много вас осуђујем... Ма зашто сте се дали?!

ЉУБИНКО: Зашто — питам се и сам... (Застане) Зато што је све то испало напречац, сигурно... биће... мора бити... Направио се русвај... ето... Њена мајка клекла на патос, склопила шаке и цвили: „Љубинко, преклињем те... Немој, Љубинко, да прљаш руке!"

ДЕСАНКА: А ви?!

ЉУБИНКО: Моментално се у мени нешто преломи! Штрецну ме овде... (Ухвати се за слабине) Жигну ме ту! (Ухвати се за срце) Ту... (Ухвати се за грло) стегло, па не пушта... и ја помислим: „Да су неке домаћинске.. него... миш им трчи по завеси, а кошуље ми перу у лавору!"

ДЕСАНКА: Знате да сам сва претрнула... сад ми је лакше кад знам да вам је пукло пред очима!

ЉУБИНКО: Мореее... као да сам био у беути... живци ми се напели, да прсну... па бацим нож, зграбим шешир и дунем на улицу!

ДЕСАНКА: То што сте урадили — за то вам свака част! Е, одмах се види... Е, знате шта је... Е, показали сте се као прави мушкарац!

ЉУБИНКО: Још истог дана пошаљем носача по своје ствари и на томе се сврши.

ДЕСАНКА: И боље је, да знате... немојте да зажалите... кад вам кажем! Што дикло-навикло, увек би она шарала!

ЉУБИНКО: Знам... али питам ја онда носача: „Кажу ли штогод?" Каже носач: „Кажу: бадава само потеже ствари овамо-онамо!" Кажем ја носачу: „Кажу ти њима, да сам им ја казао: — нека им срећа уђе у кућу кад им ја убудуће прекорачим праг."

ДЕСАНКА: А оне?

ЉУБИНКО: Не оне... него, носач каже: „Ствари сам вам поштено превукао, а за ваша одела видите ви с њима, што вам их не враћају... Шта ћу ја опет тамо? Ја се тамо немам зашто враћати, како ћу им казати?"
Кажем ја: „Врати се да им поручиш, даћу ти стотку!" „Мало је" — каже носач! „Далеко је, а и лифт је у квару, треба се пети... дајте две стоје, па да идем!" И нисмо могли да се погодимо, те им тако нисам ништа ни поручивао... ал' у мени је још све кључало!

ДЕСАНКА: Ту сте испали наивни... много...

ЉУБИНКО: Још сам био загрејан за њом, признајем! Кад дође ноћ, па се ухвати помрачина, мене све нешто вуче да се вратим... нарочито о празницима... само нећу да се понизим!

ДЕСАНКА: То би вам рушило репутацију! Пратило би вас кроз цео живот!

ЉУБИНКО: Па да, јесте... кад се човек мало боље размисли... „Е, нећеш, Љубинко!" - кажем ја сам себи и купим онај фишек штајн-соде.

ДЕСАНКА: Ма да је имао само неко да вас повуче, па да се пустите у саобраћај, то је од те бољке најбоља медицина!

ЉУБИНКО: Била ме одвојила од целог света, то је оно... па да прецркнем... ал' дан по дан... (Десанка све ближе њему, уноси му се у лице) дан по дан, дан по дан... (Љубинко се наједном мало одмакне) прође три месеца... и ја се једне недеље онако блажен после ручка сетим оног фишека, па се сит исмејем... хо-хо-хо-хо... кад ја тек после накнадно

дознам од газдарице... хо-хо-хо-хо... вешерка је моју соду утрошила на прање великог веша још онога дана кад сам је купио... хо-хо-хо-хо...

ДЕСАНКА: Хи-хи-хи-хи... (Наједном се јако тргне и цикне) Ју!

ЉУБИНКО: Шта је? Преседе вам...

ДЕСАНКА (хвата се по струку, грудима, бедрима, итд): Пуче ми негде нешто, ал' не могу да нађем — где. Хоћете ли, молим вас, да ми завирите позади у хаљину, да осмотрите да ми није пуко ластиш на прслуку? (Окреће му леђа)

ЉУБИНКО (мучи се, снебива се, на наједном плане): Мени се увек тако укаже прилика кад сам ангажован и на другој страни! (Јурне на рампу) Госпођо Вензиловић! (Наклања се) Мој наклон. Како сте? А што сами? Где је ваш много уважени супруг? У болници?! Ма шта кажете?! Дијаре! Није згодно. Журите се? Ви се увек журите! А мислите ли ви мени враћати дуг?! (Враћа се узбуђен клупи) Јесте ли је видели?! (Брзо и плашљиво завири жени позади у хаљину) Овде вам је све у реду. (Бесно) Извините... нисте ви криви, ни најмање... она ми је покварила расположење!

ДЕСАНКА: Чини ми се та жена много позната. Да не продаје она шустикле на пијаци?

ЉУБИНКО: Није искључено... баве се они свачим... стално само меркају где шта може да се смота. И сами сте видели: ускочи у трамвај... просто побеже. (Десанка кине) Наздравље! Рекао сам ја да ћете се ви прехладити. (Одлучно устане) А и ја немам овде више шта да очекујем... (Ка рампи) Лаже она да је онај у болници... спазио сам га данас из аутобуса... (Враћа

се клупи) Ал' док сам ја искочио из аутобуса, он ми шмугну. Мора да је препречио кроз неки пасаж. Сад ће му ова јавити да га ја овде вребам и он ће ударити другим правцем. (Ухвати Десанку под руку, покушава да је дигне да устане са клупе) Хајдемо нас двоје да попијемо нешто топло... Или ако сте за кермес на сајму? Неће бити богзна шта, због кише, али...

ДЕСАНКА (лагано и нежно се извуче од Љубинка, па се поново спусти да седне на клупу): Опростите... најлепше вам захваљујем... али није ми до провода... у некој другој прилици: врло вероватно...

ЉУБИНКО: Необично сам вам захвалан што ме одбијате... и све као: нека остане за други пут... Мислите: верујем вам ја? Не дајем ја на наду ништа. Оканите се ви фортања! Него, оно што има да се сврши, то да се уради одмах... без одлагања. Ја сам такав, то да знате! (Ипак седне на клупу) Уосталом, нисте ви закупили ову клупу. Имам ја право да седим на њој исто као и ви!

ДЕСАНКА: Ко вам брани? Чак штавише...

ЉУБИНКО: Знам, ал' ко ми гарантује? А онамо сам већ закаснио... Због вас сам закаснио... они су се већ шкартирали... сигурно ћете ми ви рећи: „хвала“, што сам због вас пропустио два круга... у шта ми оде пола сата!

ДЕСАНКА: И жалите што смо се упознали?

ЉУБИНКО: Напротив... било ми је пријатно... ви сте тако природни... и на изглед... и онако... како бих рекао...

АВГУСТ (који је у међувремену лагано пришао иза њихових леђа. Штити

се од кише капутом који носи на глави преко шешира. Има жирано шешир.
На грудима му је гитара. Он свира и пева):

Тужан путник креће дому свом,
и он носи у свом срцу бол...

Али прије нег што виде дом,
купи киту цвећа злату свом...

(Заврши на гитари и поклони се) Добро вече, добри људи! (Врти
благонаклоно главом) Ах, то седење на клупи, на киши... Слатке мале
свађе. (Глуми своју тачку)

Ти си, драги,
кибицовао ону у резеда
крагни...

Ја сам приметила,
само што ти оба ока нису
излетила...

Нисам, драга,
данашњег ми дана,
пресела ми храна...

(Убади за октаву ниже) За то време она мисли у себи „Ух! — да хоћеш да
цркнеш!“... Хиии... (Опет театрално продужи)

Ја
само
тебе

волим... (Нешто ниже) N'est-ce pas?¹

(Дубоко се поклони) „Љубавни јади неутешне Сиде“ од Христивоја
Шубаревића, учитеља у пензији... Диван комад... (Дубоко се поклони)
Дозволите да вам се представим... Август Милкау, глумац...

¹ Зар не?

ЉУБИНКО: Август? Глупи Август! Ха-ха... Браво!

АВГУСТ: Не, господине! Грешка! Ја нисам никакав глупи Август! Ја сам глумац! Август ми је само име... (Неколико акорда на гитари) Уосталом... за који сте штим?

ЉУБИНКО: Госпођица је уцвељена...

АВГУСТ: Имам... (Неколико акорда на гитари, примиче се Десанки и пева)

Зашто плачеш, ружо румена?

Што си тако млада несретна?

Волела си својим срцем свим,

ал' то беше ко на ветру дим...

(Престане да пева и одложи гитару) И тако даље... (Љубинку) Госпођица

неће ни да чује? (Љубинко и рукама и главом даје знак да свира даље.

Авуст се поново обраћа Десанки) Да л' је по вољи нешто веселије? (Запева уз гитару)

Сећаш ли се, драгана,

кад смо били млади

и кад смо се играли

по зеленој трави?... Што је било — било је,

вратити се...

(Десанка зајеца и он престане) О-хо-хооо! (Одмакне се) Имам... (Љубинку

театрално) Бездушниче! (Више за себе) Како то беше? На његов шлагворт,

она цикне. Иииииии!!! (Глуми своју другу тачку)

Видиш колики ти је

велики нос!

А својој драгани

одричеш

да купиш мидер-шос!

(Спусти тон) То је оно: реко, па одреко... опа! (Продужи да глуми)

Где ће ти душа,

није она шуша,

него фамилијарна...

(Дубоко се поклони) То је из једног француског водвиља од Синише Пижона... (Наизменично Десанки и Љубинку) Волите се... волите се... волите се... Не свађајте се, комшије сеире... Помирите се... и дајте мени неку пару, па да се почистим! (Скине жирано шешир, па гура под нос Десанки и Љубинку, иаизменично, али они не реагују) Шта је сад?

(Љубинко му даје знак да још свира Десанки) Нисам ја мировни судија!

(Блажено) А тачно је да сам помирио многе... уз гитару! Рецимо... у једном комаду с певањем... (Маше им руком да га гледају) Овамо, овамо...

(Поклони се) Она... једна од главних личности... Дакле, она налакћена на прозору пева... (Пева уз гитару)

Је ли, мутер, зашто банда свира?...

(Говори) А то, у ствари, иза кулиса свира војна банда и њих неколико трупка цокулама као да војска маршира... (Пева уз гитару)

Је ли, мутер, зашто банда свира?

(Говори) Пева она наваљена на прозору, а мајка јој из хаустора кроз песму одговара... (Пева уз гитару)

Нека војска кроз цемлин маршира...

Бежи, кћери, то су зипцигери!

(Говори) Међутим, млада Швабица не слуша мајчин савет... она остаје на прозору да пева... (Пева уз гитару)

Хој, што либе мушке шишке мале,

Боље стоје нег' у какве фрајле...

(Говори) Ја сам играо у том комаду загриженог патриоту... и замало да

убијем суфлера. Имао сам жандарм-плави хавелок са жутиим шујташима... то је улога ватрогасца... не оног у гледалишту — пардон... (Лупи шаком по гитари) У првој верзији тога дела ја сам био трубач... и цео хор тужних удовица ми је певао иза кулиса: „Хеј, трубачу!" Ал' кафеџија у чијем смо локалу то играли утудио да је то атак на његовог покојног шурака који је био трубач у Седмом пуку... такве сам вам ја среће... доведу ме пред свршен чин као ватрогасца, ех... него, да вам докрајчим... (Лупи шаком по гитари) Кад ти зипџигери, војници са шишкицама, из Седамдесетог пука, нагрну код Розике, те Швабице, а у комаду моје веренице... ја као ватрогасац искачем кроз прозор с мокром крпом на глави, од болова... и вичем: „Noch einmal Abscheid!"² (Спусти тон) Ал' никако да се одлепим... све доводим публику у недоумицу... „Можда је доле под прозором високо... сломићу врат... ушинућу кичму. (Грмне) „Noch einmal Abscheid! Noch einmal Abscheid!" (Поскочи, извије ногу и храмље, прилази клупи) Дајте неку цркавицу, па да кидам... треба ви још да се свађате! (Подмеће им шешир под нос, али они не реагују) Шта је сад опет?

ЉУБИНКО: Није ништа, госпођица је зле воље.

АВГУСТ: Само толико? То није греда!

ЉУБИНКО: Ситница! Ја узалуд већ пола сата покушавам да је раскравим.

АВГУСТ; Ааааа... Значи ви нисте... (Љубинко одречно главом и рукама) Разумем... (Десанки) Тешко је ситог нахранити? Је л' тако, госпођице? (Завирује Десанки у лице, а она окреће главу) Ви сте мутави? (Загледа је час с једне, час с друге стране) Парле ву франсе? Шпрехен зи дојч? Ду шпик англиш? (Љубинку) Тврда глава!

² Још једном збогом.

ДЕСАНКА: Ви сте досадни и прости!

АВГУСТ: О, каква част, ваше величанство! Хо-хо...

ЉУБИНКО: Ви се шегачите, али дама је, можда, наумила да учини и оно најгоре... последње...

АВГУСТ: Па и то је за живе људе. Ја сам пет-шест пута само са моста скакао у Саву, па... зарадим кијавицу и ништа више... (Кине) и ништа даље...

ЉУБИНКО: Баш сте ви неки лакрдијаш!

АВГУСТ: Ви то цените по мојој оскудној гардероби? А да сте ме видели пре тридесет година у карираном оделу од енглеског штофа?! (Десанки) Верујете ли ви, госпођице, да сам ја пре тридесет година био први кицош у граду?! (Десанка презриво одвраћа поглед од њега) И окрените се овамо кад вам ја говорим! (Десанка се запрепашћено окрене ка њему) И погледајте ме право у очи! Нисам ја ваш удварач, у питању је моја част! (Десанка се опет окреће од њега) Чујете ли ви? (Грмне) Шутнућу вас у цеваницу, ако тако наставите!

ДЕСАНКА (трже се уплашено и окрене се према Августу): Молим?

ЉУБИНКО: Говорили су мени да са женама треба оштро, а ја се нисам дао доћи...

АВГУСТ (Десанки): Чини ми се као да ја вас знам од негде?

ДЕСАНКА: Ви сте мени познати, по чувењу?

АВГУСТ: Да нисте ви који пут долазили у платни промет?

ДЕСАНКА: Тачно, више пута!

АВГУСТ: Ја сам тамо неко време радио. Одатле вас знам.

ДЕСАНКА: У! — што онда нисам знала да ви тамо радите, могли сте ми нешто свршити код Таталовића.

АВГУСТ: Аааа... Таталовић је био практикант тек касније... ја онда нисам више радио у гвожђарској струци... Ја сам раније био послужитељ код оног Руса Комненка...

ДЕСАНКА: Штета... заиста, велика штета... нисам уопште чула за тог... како рекосте...

АВГУСТ: Комненка... Кладио бих се у живот да нисам погрешо... само, то је било одмах некако после једног рата...

ЉУБИНКО: И ствар је разјашњена... госпојца је у оно време ишла у основну школу!

ДЕСАНКА (Бризне у плач): Ништа ми не полази од руке... ништа...

АВГУСТ (Десанки која јеца): Шта кажете? Шта вам је? Колико ја видим здрави сте... млади сте... Нисте гладни... нисте жедни... одевени сте... Е, је

ли? Имате својих брига, је ли? Није вам вереник дошао на рандеву? И због тога толике сузе?!

ДЕСАНКА (кроз сузе): Због много чега! Не знате ви! (Цикне кроз сузе у болу) Ономад смо техником брату давали четрдесет дана. (Плаче и даље)

АВГУСТ: И због тога толико ридате?! Ви? Такви?! Ха-ха-ха... ја се смејем... Ево, смејем се... Ха-ха-ха!... Ја се смејем... Ја — коме је цела каријера уништена! (Спусти тон) Чекајте да седнем, пукоше ми ноге... (Седа на клупу) Мене је само име урнисало... то проклето име: Август! Где год сам се појавио и рекао: „Ја сам Август"... они су рекли: "А да глупи Август!" НЕ ГЛУПИ, НЕГО САМО АВГУСТ!!! Урлао сам... објашњавао сам... тукао сам се због тога с једним власуљаром... Али обично су се смејали... чак и моје веренице... тек наједном, окрену ми леђа... све што ја кажем било им је смешно... ха-ха... хи-хи... хо-хо... ки-ки-ки... да, да... „Врло комични глупи Август!" А по чему ја комичан, молићу лепо?! Шта је то на мени смешно?!

ДЕСАНКА: Ви? Ки-Ки!

АВГУСТ: Шта кажете?!?

ДЕСАНКА: Не, ништа... што...

АВГУСТ (Љубинку): А ви?!

ЉУБИНКО: Ја... да — да... ја... као мали, нарочито... онда сам, признајем, обожавао...

АВГУСТ: Шта сте обожавали?!

ЉУБИНКО: Глупог Августа... да... ха-ха...

АВГУСТ (залети се): Сад да вас распалим песницом по носу... мислим... би ли се шта изменило? Не... ништа... онда нема смисла ни да вас ударам... ето... ха-ха...

ЉУБИНКО (запљеска): Браво! Браво!! (Престане да пљеска) Је л' ви и сад играте те ваше бургије у неком циркузу?!

АВГУСТ: Играм... даааа... играм — играм...

ДЕСАНКА: Нисам знала да је у граду циркузу!

ЉУБИНКО: Ни ја. (Августу) Који је то циркузу?

АВГУСТ (поскочи махнито, бесно): Ти! Сви ви! Цео овај град! Све је то један циркузу!!!

ЉУБИНКО: Ово ми се свиђа! Сјајно! Ово ћу да запишем! „Све је то један циркузу." Тачно... сасвим тачно! То сте тако лепо рекли, свиђа ми се. Одушевили сте ме. „Све је то један циркузу." Морам то да запишем, да не заборавим. (Вади блок и записује лагано) Свеееее... је... тооооо... јееедан... циркузу... (Заврши с писањем) Перфектно! Мудра сте ви глава! (Чита удивљено из свог блока) Све је то... један... циркузу! (Враћа блок у џеп)

ДЕСАНКА: Циркуз? Ма шта рекосте?! Прави циркуз? Па шатра... па плех музика... и плус менажерија...

АВГУСТ: Е, то последње... ха-ха-ха... (Љубинку) Женски мозак... (Загледа се у Десанку) Ама причекајте... да нисте ви сад уочи празника долазили у градско купатило?

ДЕСАНКА: Не... ја то код куће... у кориту, па лончетом...

АВГУСТ: Ал' опет бих се смео заклету у оба ока да сам вас сад скоро ту негде видео.

ДЕСАНКА: Ма шта сте уобразили (На Љубинку), помислиће господин да сте ме ко зна где видели! Не виђам се ја на таквим местима. Ко зна кога сте ви то са мном заменили?! Оставите ви мене на миру да живим! (Љубинку) Ја сам до крајности повучена... верујте... уста без језика, што се каже... то ми чак дође и као мана... просто фалинка... клоним се друштва претерано... Па сами сте ме ви звали да изађемо, да се проведемо и прођемо којекуда... и ја сам вас одбила... а баш сте ви озбиљни... и онако... мислим... жена би са вама могла да рачуна насигурно... што се каже: нисте неки летећи... па да данас јесте, а сутра нисте... ретко би вас која одбила.

ЉУБИНКО (оштро на Августа): Ако ви о госпојци судите по не знам тамо каквој која је вас изиграла... мислим те ваше веренице које сте спомињали... онда то није лепо... ако сте кивни на њих, да госпојица испашта... нису све женске исте!

АВГУСТ: Јесу! — ту сви људи греше... знам из личног искуства! Ма више

сам ја живео од вас! Туњава, Ђаволска... мала, висока, Мађарица, Бана-Панка... удата или разведена... све је то иста камара! Чекајте... нисте ви ни десети део проживели од онога што сам ја! Само да чујете кад сам био млад, имао сам квартир код неког апотекара...

ДЕСАНКА: Ауууууууу! То код оног Тоше апотекара. Боље немојте ни причати. Леп сте пример нашли. Њу?! Где је само потрефисте у педесет и две... то није жена... та његова... преко ње су људи прелазили као преко раскрснице... Фуј!

АВГУСТ: Пре свега, није се звао Тоша... ја му овде нећу наводити име, јер то не би било човечански с моје стране. Али мене његова жена води и плати ми вечеру код „Бумса“. И он то зна!

ЉУБИНКО: Исти случај као код мога свекра! Он их још покрије каже: да му се нов копертух не вуче по патосу.

АВГУСТ: Ја плачем ко мало дете и кажем му: „Лазо, ти си ми више него рођени и отац и мајка... твој хлеб једем не бих те лагао. Нисам ја крив!“

ДЕСАНКА: И сад... да је он неки човек... само да вас зграби за рамена, па напоље и њу, и вас... хајд!

АВГУСТ: А он каже: „Знам да си ти у тој ствари чист као суза.“ „Па шта да радимо?“ — питам га ја онако уплакан...

ЉУБИНКО: И плану ли мученик?!

АВГУСТ: Само се згрози... и шапну: „Шта ми ту можемо"... па и њему грунуше сузе. Ето шта је женска памет!

ДЕСАНКА: Их... све округло, па на ћоше! Него, да нисте ви и то у циркузу изводили?

АВГУСТ: То сам изводио у животу! А у циркузу, госпођице, никада нисам радио, ни као лакеј. Људи, људи... Јесте ли полудели?! Мени је крштено име Август, није ми то звање!

ДЕСАНКА: Ааааааа — тако... ви сте Август без оног испред?

АВГУСТ: Добро је да сте једва једном разумели!

ДЕСАНКА: Е, кад чујем тако од других чега све има на овоме свету... онда...

ЉУБИНКО: Лакне ли вам? Да знате и мени!

ДЕСАНКА: А ја онда више не знам ни сама... шта да мислим.

АВГУСТ: Не знате да ли да се убијете или да живите? То је оно... хо-хо-хо... Ви да се убијете? А ја? Ја имам резона да живим? Где ли је тај мој резон, да ми је знати?! (Љубинку) Хоћеш ли и ти да се убијеш? (Љубинко се нелагодно одвраћа од Августа) Убиј се и ти! (Љубинко се све више окреће, као да се крије од Августа) А што да се не убијеш? Хајде да се нас троје скупимо на једном месту, па да се убијемо ортачки! Цела варош ће

брујати о томе! Силне ће нам венце донети на пратњу! Бар то неће промаћи неопажено!

ЉУБИНКО (нагло устане с клупе): Ма оставите ви нас на миру!

АВГУСТ: Ја да те оставим?! Шта ми ти дођеш, па да ти угађам?! Да нећеш да дођем увече да те покријем и утуткам кад легнеш?! Ма доћи ће теби главе нека женска, чекај само! Продужи тако да пецаш по парковима, па ћеш се лепо провести!

ДЕСАНКА: Срамота!

ЉУБИНКО: Ви сте невоспитани! И ко вам даје за право да улазите у моје интимитете! Нисам ја ваш циркузант да са мном терате шегу! Могао бих вас и издеветати!!! (Склопи кишобран, па замахне, али застане, погледа у небо и проба дланом пада ли киша) Још ромиња... (Отвара кишобран и обраћа се Десанки) Не смем да рескирам кишобран... (Августу) Захвали само томе што у задње време натежем с новцем и не смем да се излажем непредвиђеним трошковима, а иначе... (Замахне кишобраном, па га лагано враћа и окреће се Десанки) Ал' не сумњате, ваљда, госпојице, ви, да сам ја неки гуланфер?

ДЕСАНКА (окрене се Љубинку): О, ја вас необично ценим и не обраћам пажњу на рекла-казала... Ја пре свега код мушкарца ценим карактер. (Наједном плех музика „Посмртни марш“)

ЉУБИНКО (ослушкује): Шта ли то може бити у ово доба године? (Ослушкује) То или је млађарија, или је парада? Који је данас дан? Да није неки државни празник, ја сам и заборавио?

АВГУСТ (скочи на клупу и гледа): Спровод... зар не видите?! Нечија пратња! Идем да видим! (Скочи с клупе и потрчи, али се брзо врати) Није ред с гитаром пред ковчег, причувајте ми! (Прислања гитару уз клупу и брзо одлази)

ЉУБИНКО: Ето... шта вам је човек? Ништа... (Гледа у правцу пратње) Данас јеси — сутра ниси... ко стакло... никад се то не зна... Док је човек жив зато треба да проживи... то нам је све, госпојице... (Она стаје на клупу и он је „придржава“, па кад она сиђе с клупе нађе му се у загрљају)

ДЕСАНКА: Ал' да није људске злобе и пакости... Молим вас, па те сплетке и опадања... а менице... а интабулације... а забране... па абортуси... ух... (Наједном) Знате ли ви тог Мироњу?

ЉУБИНКО: А ви... мало-мало, па тек пецнете! Који то сад опет беше? Чекајте? Ово нам је сад најважније! (Пење се на клупу и гледа ка пратњи. Плех музика „Посмртни марш“, све ближе) Аух, шта је света! (Окрене се Десанки) Попните се и ви на клупу, ако не видите овако! (Поново се окрене жени) И комплетан оркестар... има их преко четрдесет, најмање... (Силази с клупе и нагло према Десанки) Малопре... кад ви рекосте Мироња...

ДЕСАНКА (нестрпљиво): Да, Мироња!

ЉУБИНКО: Помислио сам... Јесте ли видели? И уопште не могу да се сетим шта сам помислио... Ма шта сам помислио? Шта?! Не вреди... али сетићу се ја сигурно, будите без бриге!

АВГУСТ (дојури као без душе): Сахрањују Спасоја содацију!

ЉУБИНКО: Којег Спасоја, човече... шта говориш?! Он је још био држећи!
Није могао имати више од четрдесет пет-шест!

АВГУСТ (дели им свећице. Пале их): Имао је он, да си ти жив и здрав — и свих шездесет и пет!

ЉУБИНКО: А - ни говора! Рано је остао без зуба, а иначе... он је био у најбољим годинама!

АВГУСТ: Спасоје? Којешта... немој да ме засмејаваш! Уосталом, ти сам израчунај колико је имао година кад је с мојим покојним пријатељ-Миланом био на занату? А покојни пријатељ Милан је већ и унука удао!

ЉУБИНКО: Сад сте ме тек збунили? Спасоје је имао једног свог у подофицирској школи... ал' тај му није био унук, него швалеркин син. Којег онда ово Спасоја превозе?

АВГУСТ: Па оног, брате. Шта се буниш? Оног Спасоја са Дунава... оног што је по парковима девојчице фаћкао.

ДЕСАНКА: Е, сад нам тек ништа нисте рекли! (Плех музика: „Посмртни марш" све ближе. Они као на пратњи стоје на рампи један до другог и држе упаљене свећице) Мало ли је старкеља што по парковима доњају због покварености!

ЉУБИНКО: Сад... ја се ту са вама не бих у потпуности сложио... јер ако

човек и погледа... зло не мисли... и очи су нам за гледање... није то тачно: „чича“... године ту не значе много... има горих чича од двадесет, него што су они од педесет!

АВГУСТ: Овога појео црни мачак, сад сам чуо... умешао сам се у гомилу... свет само о томе шапуће и препричава...

ЉУБИНКО: Џаба им њихова младост кад су скроз истрошени... уопште младеж данас, слабо... ми старији смо још и очувани... Рецимо, ја...

АВГУСТ: Довео једну у стан, ко пролазну... ту сад, скоро, пре месец и по дана...

ДЕСАНКА: Е, није него... љубав ко мокро ћебе... и најгоре пролазе баш ти што преко хлеба траже погаче!

ЉУБИНКО: Не бих се ја мењао ни са једним данашњим двадесетогодишњаком... још се ја осећам, охо... а погледам... згурили се сироти младићи... Каква младост! Ја наспрам њих дођем: момак из прве руке... ко да у њима нема капи крви... трапаво иду, нема да газе... а погледајте ви мој став!

ДЕСАНКА: Знам те што ни код куће не површе посао, а около базају!

АВГУСТ: Чујете ли, држе му посмртно слово на ћошку код пијаце!

НЕРАЗГОВЕТАН ГЛАС ИЗ ДАЉИНЕ: Ти више ниси, али ти јеси...

АВГУСТ: И од оног времена, откако је увео ту намигушу у кућу, почео њему да се привиђа црни мачак на крову... сваке ноћи...

ЉУБИНКО: То вам најискреније кажем... ја не завидим ни једном младићу... и не бих желео да се нађем у његовој кожи... нема у тим данашњим младићима живота... нема ватре... Погледајте ви мој образ... Ја сам овако румен и усред зиме!

НЕРАЗГОВЕТАН ГЛАС ИЗ ДАЉИНЕ: Тебе више нема, али ти си ту...

ДЕСАНКА: Кажу: који није за туђу, није ни за своју... ал' мисле само на оно, а да л' он вуче у кућу или му све развуку опајдаре — то не кажу!

АВГУСТ: На крају вам мој Спасоје...

ЉУБИНКО: А многе жене су вам гракнуле: само нека је млад... па макар био здрав ко испребијан!

АВГУСТ: Кажем: „мој", јер тек сад сам од народа дознао да ми он дође као неки даљњи род...

ДЕСАНКА: Море ни један женскарош није заслужио да његова жена једну сузу пусти за њим...

АВГУСТ: Моја мајка била швалерка његовом очуху... Бестрага им глава! Спанђали се у канцеларији, па кад су их напипали у крађи, све се обелоданило. Пукла брука навелико!

ЉУБИНКО: Да сам ја женско, ја бих прво од сваког тражио лекарско уверење... па да видимо онда ко је здравији... Ја од септембра прошле године нисам био код лекара!

АВГУСТ: И мој вам Спасоје од тих привиђења пошашави...

ЉУБИНКО: Цвикери ми нису потребни... а данас сваки други балавандер натакарчио ђозлуке... и то ми је нека младост!

АВГУСТ: И јуче по подне... после кратке, али подмукле болести, наш вољени Спасоје испусти своју племениту душу и срце чисто као цвет!

НЕРАЗГОВЕТАН ГЛАС ИЗ ДАЉИНЕ: Напустио си нас заувек, али ми ћемо те задржати...

ДЕСАНКА: Кавалер још и може да буде мангуп, али венчани муж...

АВГУСТ: Народ већ зуцка да је она опајдара плаћала жицаре да сваке ноћи мећу на кров црног мачка...

НЕРАЗГОВЕТАН ГЛАС ИЗ ДАЉИНЕ: Спавај мирно, остајеш у нашим...

ЉУБИНКО: Нема у човеку ни праве мушкости док не превали педесету... оно је све дотле нека фертутма... није то оно!

АВГУСТ: Сад ми је толико непријатно што је та његова профукњача која га је спаковала и нека моја врло блиска посестрима од тетке, ако се не варам...

НЕРАЗГОВЕТАН ГЛАС ИЗ ДАЉИНЕ: Ти си нас изненадио! Зашто си то учинио?!

АВГУСТ: Јер није се покојном ујка-Спасоју привиђало! Она му је то напаковала... погибе човек од душманске руке. (Гасе свећице, музика престаје)

ЉУБИНКО: Ја му се дивим! Како је могао да испадне тако грбав? Што се није о њој распитивао код људи с којима је она раније спроводила љубав! (Лагано крену заједно) Ех, да му је била та памет!

ДЕСАНКА: Ипак... (Застане и сви застану) срећан је да се разведрава, имаће лепо време за сахрану!
(Плех музика, извија се труба, дубоко, дугачко)

ЉУБИНКО (осврне се на издвојени звук трубе): Пази-пази! (Корак-два опрезно) Кога ја то видим међу бандистима?! (Поскочи.) То је ОН!!!

ДЕСАНКА и АВГУСТ (углас): Који?!

ЉУБИНКО (све ближе рампи): Вензиловић! Дува у трубу!! Сад ћемо се нас двојица раскусурати!!! (Махнито одјури)

ДЕСАНКА (крочи за Љубинком, па се враћа и налети на Августа. Бесно):
А који је вас ђаво терао да овде гурате свој нос?!

АВГУСТ: Ја вас уопште не схватам?

ДЕСАНКА: Ја то од вас и не очекујем... од таквог као што сте ви! Питам вас само: шта ћете ви овде?! Знате ли ви да ја већ једанаест дана обијам прагове да бих уграбила прилику. Остало ми је само мало нешто доњег веша, ресто ми је све пописано по кући. За неки дан ће бити лицитација, а ни сркнула, ни куснула нисам. Ви сте сад дошли да ми све покарабасите?!

АВГУСТ: Полако... збунили сте ме... кога ви, у ствари, треба да упеглате? Овога што је до малочас био овде са нама? Зар је он таква личност?

ДЕСАНКА: Дугачка је то прича... али онај ко може да пролонгира, тај може и да рефлектира, код сваке... Наши смо, што да се лажемо? То иде тако одвајкада: ја теби — ти мени! А тај тамо — онај који за мене може да поради, то је Мироња, а Мироња је...

АВГУСТ (упадне јој у реч): То знам, али припазите се ви... јер карта је Марта, а Марта је курва!

ДЕСАНКА: Не, овде није тај случај! Јесте да је мало мекан за мене, али сад — проћи ће... важно је да је он с тим Мироњом врло близак и могао би да проговори...

АВГУСТ: Заваравате ме... нисте ви с њим о томе ни проговорили. Чуо сам да водите чисто љубавничку конверзацију!

ДЕСАНКА: Смилујте се, једанаест дана лутам окол наоколо да бих га спетљала... и да није било неког водоинсталатера Врсаловића који код његовог стрица поправља цеви и славине већ тридесет година, ја га још не

бих уловила... он ми је натукнуо где ћу га најлакше срести. Ето, да не кажете да сам неискрена... сад знате све — и идите!

АВГУСТ: Како ви то?! Само: хајд! Нисам ја куче! Или вам се причињава? Нећу да идем! (Седне на клупу)

ДЕСАНКА: Нисте, ваљда, такав човек? Без срца и душе?! У питању су све моје ствари. Уживате сигурно и ви у лепим стварима? Па кауч, па нахт-касне... све политура ко стакло... гланцам ја то...

АВГУСТ: Што да ја мислим на ваше ствари!

ДЕСАНКА: Ал' да знате само што ми је соба, нешто екстра! С платформом на башту! Купила сам једно пиленце-гугуленце... чувам га под ванглом у кади... Могли бисте да ме посетите... вода ми на примусу проври очас... да очерупам пиленце — биће чорбица: цмок... хранићу вас кашиком, ко бебу... Идите сад — само идите! Али пре него што навратите код мене, најавите — да будем приправна... И идите сад! Ето, рекла сам вам... И то вама... а иначе, ретко ја с ким пристајем... идите!

АВГУСТ (пође): Ко би рекао да сте ви тако опасна змијурина!

ДЕСАНКА: Преклињем вас, идите! Ако хоћете да вас после примим ко човека и да вас боговски угостим... идите сад!

АВГУСТ (пође, па застане): А имам ли ја куд да идем? Није то тек тако отићи! Можда сам ја већ био, па ми се по други пут не иде? И може ли то код вас тек тако да бане неко... с неба, па у ребра?

ДЕСАНКА: Не морате баш на ту страну... идите куд било!

АВГУСТ: Најбоље у смрт!

ДЕСАНКА: Па идите! Само идите!

АВГУСТ: Шта мислите, ако се са вама тако нашалим? Па да вам остане за цео живот? Да ме носите на души?

ДЕСАНКА: Јао, не зевзечите се, преклињем вас... идите!

АВГУСТ: Кревелјим се ја, да не бих зајаукао! А ви? Ништа... мртви хладни... баш као и да нисам мушко! А од чега сам ја? Шта мислите? Од камена?! Е идем, да знате! Ал' хоћу да вам кажем... што да вам не кажем... заљубио сам се у вас! Смртно сам се у вас заљубио! И сад да се опростимо... Aufwiedersen! (Пође, па направи круг и врати се) Noch einmal Abscheid... „Нећу ја далеко" каже у комаду увређени Гојко и баца се низ литицу... (Пође, па направи круг и врати се) Noch einmal Abscheid! Одмах ту, до парка, под шине, да бисте били сигурни... и да се чује кад вриснете... ту пада завеса... (Муњевито оде и муњевито се врати, као да ће нешто важно рећи) Ништа! (Муњевито оде)

ДЕСАНКА: Добро да већ једном оде! Неки много тежак човек! Никако да га се отресем! (Гледа у правцу пратње) Шта ли је сад са оним? Где се он тако дуго задржа? Да ми он не умакне на леп начин. (Пође) Боље да га држим на оку!

(Одлази и ту се фарса завршава, па одавде настаје оно ресто пола; које за паузу, овде јој је место. Ко није за паузу? Игра се наставља. Долази

Шпијалтер с ташном и Августовим шеширом на глави испод којег има своју капу. Такође доноси Августову гитару и оставља је под клупу. У ташни има нешто алата и пловак из казанчета тоалета)

ЉУБИНКО (дотрчада задихан, с трубом, и дува): Каса шконт, него шта! (Дува) Сад смо квит! (Осврће се и довикује Вензилодићу преко рампе) Вензиловићу! Хо-хо-хо... Вензиловићу! Хо-хо-хо... (Дува) Продаћу је, таман ће толико да засече... (Довикује Вензиловићу преко рампе) Фортао си ме с враћањем тог дуга, морао сам на снагу! Вензиловићу! Хо-хо... (Дува)

ШПИЈАЛТЕР (као да се пробудио): Аха... (Љубинко се тргне и осврне се) Стигли сте! Једва једном! Дангубим овде због вас пола дана. Ко ће то да плати?

ЉУБИНКО: Био сам ту... преко пута код берберина...

ШПИЈАЛТЕР: Јесте ли ви тражили мајстора?

ЉУБИНКО: Ко? Ја?! Којешта!

ШПИЈАЛТЕР: Моја жена прошла овуда кроз парк и каже да сте ви викали за њом: „Где је тај ваш лажљиви супруг?! Поручите Врсаловићу!... И тако даље...

ЉУБИНКО: То је најобичнија измишљотина!

ШПИЈАЛТЕР: О-хо-хо... али на жалост, рођеним ушима сам чуо... био сам с њом, само сам се крио испод њеног шушкавца... учинило ми се да сте ви

онај што још од преклане чека да му залетујем виблере... Драли сте се као јарац: „Врсаловићу!... Бог те убио, Врсаловићу!"

ЉУБИНКО: Вензиловићу, а не Врсаловићу! — сад ми је тек јасно... забуна је посреди нас...

ШПИЈАЛТЕР: И ко то сад да изгута? Зар ви никада нисте имали ма какву потребу за водоинсталатером?

ЉУБИНКО: Ја нисам, али мој стриц Видоје јесте. Он стално нешто поправља и реновира... њему се ви обратите!

ШПИЈАЛТЕР (жена долази, шуња се да је они не примете): Ма немојте ми рећи, господине — да сте ви господин Љубинко, Видојев стричевић!

ЉУБИНКО: Тај сам... (Дува у трубу)

ШПИЈАЛТЕР (преко Љубинка даје Десанки знак да застане): А једна моја рођакиња ми проби главу због вас! Каже: „Више бих волела упознати господина Љубинка, него не знам ког!" Толико се лепог наслушала о вама! (Сад Десанка иступа пред њих) Е, баш си ђаво, Десанка!

АВГУСТ (иза кулиса пева, страшно се дерња):

Ој, Десо, Десо — што ти нисам долазио често!!!

ЉУБИНКО (уплашено се осврће): То је... онај...

ШПИЈАЛТЕР (скреће пажњу на Десанку): Погледајте, господин-Љубинко, ми о вуку, а вук на врата!

ДЕСАНКА (Љубинку тихо, као да не чује Шпијалтер): Немојте му, молим вас, рећи да смо ми већ унтерхалтовали... у том погледу је страшно строго...

ШПИЈАЛТЕР: Дозволите, господине Љубинко, да вас упознам са својом рођакињом, госпођицом Десанком.

АВГУСТ (иза кулиса пева, из све снаге се дерња): Ој, Десо, Десо — што ти нисам долазио често!!!

ЉУБИНКО (осврће се с nelaгодношћу на Августову песму и пружа руку Десанки): Мило ми је... (Шпијалтеру, осврћући се на страну одакле допире Августова песма) А ко вам, љубим вас, рече да сам ја овде?

ШПИЈАЛТЕР: Шта има ко да ми каже... то сви знају! Где ћеш кога наћи, господина Љубинка сигурно у парку! Ха... мота се лола, да закачи нешто.

ЉУБИНКО (Десанки): Преувеличавају госпојице... знате какав је народ. Изузетно сам данас овде, због вас, иначе... никад... (Шпијалтеру) А ви (Даје му руком знак да се почисти) очекујете још нешто?

ШПИЈАЛТЕР (уместо да оде, као да не разуме ништа, прилази и седа на клупу): Да седнемо као људи, па ћу вам све рећи. (Очајни Љубинко и Десанка седају на клупу) Е, сад реците ви мени: шта је то с вашим стриком? Што он мене да презире кад сам ја тридесет и четири године државни мајстор?!

ЉУБИНКО: Не бих вам могао рећи... не говорим с њом још од лане, откако је почела да намиче по ноћи рајбер на врата. Излапела дртина,

кришом једе у мраку, да се не би видело колико је појела... отпала ми је од срца. Даћу да му се прекопа гроб, чим цркне!

ШПИЈАЛТЕР: На силу је и мене довукла да му поправим пловак у казанчету!

ДЕСАНКА: Немој, ујаче, да деранжираш господина Љубинку тим будалаштинама.

ШПИЈАЛТЕР: Ја ухватим папагајкама овде за холендер да абрихтујем, кад оно... карика пуче! Накриви се зид... оде шоља напола... поиспадаше осигурачи... а лавабо: кврц!... нисам ни у сну сањао да је од шпијалтера...

ДЕСАНКА: Ал' што то сад говориш господину Љубинку, течно?!
Насекираће се човек, па после неће бити низашта.

ШПИЈАЛТЕР: То је фабрички фушерај, господине!

ДЕСАНКА: Па није господин фабрикант!

ШПИЈАЛТЕР: Показао сам јој ко на тапету... а он каже: „И ти си ми неки мајстор!" Око јој само кристалише од пакости... а је л'ово месинг, погледајте, ви сте бар интеллигентан човек. Шта је ово?! (Потура Љубинку под нос пловак)

ЉУБИНКО: Пупак...

ШПИЈАЛТЕР: Шпијалтер... најнезахвалнији материјал за рад! Није то

месинг! То је ђубре! И ко онда сноси ризик што фабрика тамо где треба ставити месинг гура шпијалтер?! Ја?!? Значи, ја сам крив?!

ЉУБИНКО: Ма пустите ви чичекању нек блебеће, што се толико живцирате?

ДЕСАНКА: Баш, стриче... што ти каже господин Љубинко... удри бригу на весеље... а нас остави на миру. (Рукама му даје знак да оде)

ШПИЈАЛТЕР: Не—не! Ја сам крив... у реду... Крив сам што сам жив! Али доказаћу му да није тако, како он каже: да није... него да је онако како ја кажем: да јесте! Појешћу холендер! Па нека ме оперишу! Па нека конзилијум медицински утврди да ли је то месинг или шпијалтер?! (Бесно дохвата пловак, као да ће да га загризе)

ЉУБИНКО (отима пловак од Шпијалтера): Не, нипошто! Чуо сам од жена из моје улице да то хоће и да заболи... па још ако се да и на зло, па изађе на нешто хронично. (Одузме му пловак) Хајде, примирите се сад... стишајте се, молим вас... (Вади свој блок из џепа) Биће све у реду. Могу они вас и накнадно да убаце у списак, ако су вас омашком испустили... има ту ревизије... Чему онда служи суд? Ви се само добро издувајте... е, тако... (Пружа му блок) А сад прочитајте... то што ту пише... да видим како ви то разумете.

ШПИЈАЛТЕР (чита): Све је... то...један... циркуз...

ЉУБИНКО: Брзо ви то нешто прочитасте?! А?... Јесте ли бар шта разумели?... Само полако! Ствар је јака... Размислите прво.

ШПИЈАЛТЕР: Ја то разумем као да је у ствари циркуз само један — ко ни један...

ЉУБИНКО: А, не! Ту сте се грдно преварили! Налетели сте... завео вас је стил... По мени... то значи: да је свеједно који је циркуз и кад је био, јер циркуз је у животу мио, па ма који био!

ШПИЈАЛТЕР: Где ви забасасте?! Нема то везе с вероисповешћу! Много сте га ви, без потребе, затутуљили!

ДЕСАНКА: Ја држим да нико од вас није у праву... јер ако се одбаци фамилијарност кад су у питању... а мора се одбацити... једино остаје да се то може разумети да је у циркузу све то и оно... са оним... па једно друго подразумева... и вуче... а тако вам је и у животу: све повезано, као свињска црева!

ЉУБИНКО: Е, госпојице, с опроштењем, ви сте ту нешто укајшарили... не кажем, види се по вашим речима, да сте потковани... али где су вам речи: "велики" и "један"?

ШПИЈАЛТЕР: Сад знам... то је гвинт! Па само заврни... дозволићете. Притегни и пришрафи... има све да цвркуће!

ДЕСАНКА: Не! Девере, не! Ти ми не даш доћи до речи... полако... Ја бих била рада да измењам мало мисли с господином Љубинком... (Узме од Љубинка пловак и даје га Шпијалтеру) Е теби, ево, стари свате, па једи!

ШПИЈАЛТЕР: Нећу. (Хвата с два прста кутња.) Имам овде један кваран

зуб, па се прибојавам да ме не штречне на тврдо... корице уопште избегавам.

ЉУБИНКО: Сад сте се искупили за све! То је тако мудро и далековидо с ваше стране што пазите па кварне зубе. Више кашасто, је ли? Немам довољно речи да вас због тога похвалим... једино да дунем мало... (Дува у трубу)

ДЕСАНКА (проба да певуши то што Љубинко дува. Кад заврши): А знате ли ви оно? (Певуши нешто) Тја-ра-ра...

ЉУБИНКО: Да не мислите на ово? (Дува, па пошто дување слабо личи, певуши) Ти ме-рара...

ДЕСАНКА: Е, то! (Певуши.) Тјаја-јаја-јаааа...

ЉУБИНКО И ДЕСАНКА (Љубинко почне да певуши, а Десанка га прати):

Ти ме, Селе,

ти ме, Селе,

ти ме, Селе...

Ти ме, Селе, не волиш...

ШПИЈАЛТЕР (Десанки): Чек—чек—чек! (Ућуткује Десанку) Господин - Љубинко, господин Љубинко...

ЉУБИНКО (певуши сам):

Хоћу да се убијем...

Хоћу да се,

хоћу да се,

хоћу да се убијем...

СВИ (у глас заврше): око шарено...

ШПИЈАЛТЕР: Баш сте ви, господин - Љубинко... (Десанка спушта Љубинку руку на раме, да играју) Чек ја ћу на кеца... (Хвата се до Десанке)

СВИ (Уу месту цупкају и певуше):

Боље да се опијем,
него да се,
него да се,
него да се убијем...

АВГУСТ (Иза кулиса пева, из све снаге се дерња): Ој, Десо, Десо, — што ти нисам долазио често!!!

ЉУБИНКО (на Августово оглашавање сви мало „спласну“, али не реагују, само расположење пада, као кад се човек изненада сети нечег непријатног. Само Љубинко баци и један поглед на страну. Шпијалтеру): Него... реците ми... тај ваш шешир, шта је то? Пре неки дан сам још једног, чини ми се, видео са жирадо шеширом? Или ми се привидело? Шта кажете? (Они као да су пречули) Ил' то они опет улазе у моду?

ШПИЈАЛТЕР (скида шешир с главе и загеда га): Није мој, уопште... (Љубинку) Узмите га, на! (Љубинко се измиче) Баш кад сам улазио овамо у парк, приђе ми један онако... могао би бити сецикеса... сав подрпан и гитару носи о рамену...

ДЕСАНКА: То је он!!!

ЉУБИНКО: Ко?

ДЕСАНКА: Нисам сигурна... али ако је овако више лихт... и сув ко сарага... а висок... онда би то могао бити мој бивши...

ШПИЈАЛТЕР: Не знам, госпођице... ја вас сад први пут видим... и вас и њега... а њега нисам честито ни видео... само натрча на мене и рече: „Хоћете ли мој шешир?" Па хоп — смакну шешир са своје главе и натакну га мени пре него што сам стигао и: „А" — да кажем... Трамвај крете са станице, а он хоп...

ДЕСАНКА (тргне се): Ју!

ЉУБИНКО: Опет вам се нешто откиде? Како ћете ви до куће, све ће спасти с вас кад кренете?

ШПИЈАЛТЕР: Леже чова на шине, ал' срећом кочничар био неки жустар човек па укочио на време... и тек излете напоље са штанглом за померање скретнице, па дрекну: „Нану ли ти хохштаплерску... ја имам четворо деце, а ти хоћеш да ме омалеришеш!" Онај са шина скочи као опарен, па зажди да бежи, а његов шешир остаде на мојој глави. Гитару сам покупио с калдрме... бацио је кад је бежао.

ДЕСАНКА: То је баш ко у филму „Verlorenes Glück" Изгубљена срећа... да заплаче човек наше срце...

ЉУБИНКО: Како га ви описујете, то би могао бити и један што је овде с

нама мало ћаскао прошле јесени... баш некако у ово време... али ако личи, можда и није.

АВГУСТ: Можда и јесте!

ЉУБИНКО: Има толико сличних људи на свету. На пример, Јапанци — ко јаје јајету!

ДЕСАНКА: И то што кажете... ја сам то још од неког чула... да смо ми Балканци носати! (Шпијалтер јој даје рукама знак да навали) Или... рецимо, један мој комшија и ваш пашеног... не причате ништа о том, господине Љубинко?

ЉУБИНКО: Па она је вама ближа. И где се баш њега сетисте?

ШПИЈАЛТЕР: Велика је зверка та ваша снајка! Не треба много, па да га се човек сети!

ЉУБИНКО: Он? Зверка?! Може бити. Времена се мењају... али ако ћете ми веровати да ја Николију нисам видео о-ха... још од онда откако је на силу покушао да пољуби татину шурњају... ал' то нас је све до сржи увредило...

ДЕСАНКА: Кога?

ШПИЈАЛТЕР: Нас!

ДЕСАНКА: А ко?!

ЉУБИНКО: Па о коме говоримо? Он...

ДЕСАНКА: Тај?

ЉУБИНКО: Онај!

ШПИЈАЛТЕР: Ваш...

ЉУБИНКО: Па и мој и њен... њихов - заједнички!

ДЕСАНКА: Е, сад је тек нешто јасније... сплели смо се: па час он, час она... никако да ухватимо о коме је реч!

ЉУБИНКО: Па кад је код нас све то повезано, а велике фамилије... али има одонда, откако сам се ја одбио од свих — и пуних десет година, ако нема чак и девет! Шта сам ја био у четвртом разреду, а Ница је већ... уха...

ДЕСАНКА: Што ви њега зовете: „Ница“, кад се он зове Војче?

ЉУБИНКО: Ваљда, Војка? Она ујкина - што ју је синовац представљао за тетку да би могли да живе заједно у једној самачкој соби? Ја другу не знам. Било их је више... али с тим именом није...

ШПИЈАЛТЕР (коме Десанка нешто гунђа, а он је умирује. Љубинку):
Преклињем вас, господине Љубинко... дајте да му прво узмемо генералије... том вашем... (Десанки) Хајде, брате, госпођице Десо, немојте ни ви само скрстити руке, па чекати да вам с неба падне... питајте господина, ја знам да је он предусретљив и да ће вам све... (Подвикне на Десанку) Говори, жено, ниси мутава!

ДЕСАНКА: Па рећи ћу, шта си навалио, мајсторе... (Љубинку) Зове ли се он, господине Љубинко... тај ваш... Војин — Војче Мироња?

ЉУБИНКО: Никола - Ница Параментић. Јесте ли га видели? То се он представља како којој женској стигне. Знам га! За једну је Пера, а за другу Лаза, ко ће њему похватати конце! Хо-хо... (Шпијалтеру, као у поверењу) па као доктор... а нема ни четири разреда гимназије!

ШПИЈАЛТЕР: Имате ви сигурно туце снаја и шогора, али ми овде говоримо о оном вашем пашеногу из управе фондова.

ЉУБИНКО: Ене?! Шта је тај налагао, ни сам више не памти!

ДЕСАНКА: Шалу на страну.

ШПИЈАЛТЕР: Ма није ни шала наодмет, Десо. Знаће наш господин Љубинко и у сусрет да изађе кад дође до збиље!

ДЕСАНКА: На то и циљам... (Љубинку) Па извол'те, господине Љубинко, сврните с ујка-Војчетом код мене... имам где да вас примим... ручаћемо у сали... Или ако сте за чист ваздух да изађемо на платформу из дворишта? Па ако хоћете и сад, ја сам фрај. (Хвата Љубинка под руку и полазе, застајкују) Изнећемо кухињско асталче. Имам једно пиленце-гугуленце... чувам га у кади, под ванглом... за мене је то да лупите дланом о длан. Само да избије кључ у лонцу на примусу... пуна ми је баштица цвећа... све у сандучићима од мармеладе... код мене вам је све уређено ко у апотеци.

ЉУБИНКО: Ако ви немате ништа против мог предлога — ја сам да успут

из пиљарнице повучемо флашу-две пива... па да сад одмах свратимо до вас?

ДЕСАНКА: А бата Војче?

ЉУБИНКО (застану): Ма ја већ фртаљ сата лупам главу који би то могао бити... али никако да се присетим! А и шта ће нам ма ко са стране? Можемо ми све то онако... више интимно... фамилијарно... међу нама!

ДЕСАНКА: Знам, али ја имам јавну расправу за који дан! Замолите вашег призетка Воју нека ми мало пролонгира ту гужву, док пребацим есцајг и ћишме код маме.... неће му бити лоше с моје стране... Хоћете ли га замолити?

ЉУБИНКО: Бих ја за вас све... драге воље... али како ћу кад нема те?

ДЕСАНКА: Које нема?

ЉУБИНКО: Па не знам: те или тог... без кога се мора... како рекосте да се зове? Горче?

ДЕСАНКА: Добро, мајстор-Врсаловићу, шта је сад ово? Ко овде лаже, а ко не говори истину?!

ШПИЈАЛТЕР: Море, да се легетимишемо, то је најкултурније! (Љубинку) Зовете ли се ви Љубинко?!

ЉУБИНКО: Само тако... и увек откад знам за себе... Љубинко.

ШПИЈАЛТЕР: И ваш је стриц Видоје?!

ЉУБИНКО: Тако се води по књигама, ал' ја га више за свог не рачунам!

ДЕСАНКА: Ама чекајте, човече! Доста ми је било вашег зановећања. Мени гори под ногама! Немам ја времена да га траћим с вама! Ја сам запослена и презапослена. А то тако даље не може да иде. Биће данас, сигурно сутра, па никад! Више код мене немате пардона! То је с ваше стране свињарија!

ЉУБИНКО: Нисам веровао да и ви умете да се испречите?!

ДЕСАНКА: Право да вам кажем, дошло ми је већ до гуше то политизирање! Добих ишијас вребајући вас седам дана по овом влажном времену! А мајстор сам нека вам каже колико ме кошта што сам му плаћала да ми прикупља аброве о вама!

ЉУБИНКО: Све ми то инпонује... али како сте рачунали на нешто веће, на жалост... нисам у тој ситуацији... до пет хиљадарки још и некако... али преко тога, даба вам кирија... што је много — много је!

ДЕСАНКА: Шта кажете?!

ШПИЈАЛТЕР: Тако нешто?!

ДЕСАНКА: Како вас није срамота!

ЉУБИНКО: Извините... ја нисам рекао да не бих рескирао и више... али кад се нема!

ДЕСАНКА: Како ви то... као да сам ја уличарка?!

ЉУБИНКО: Сами сте рекли да сте ме седам дана сачекивали којекуда по граду иза ћошкова. Сигурно због масних колача?! Хе! Него вас је неко натоциљао, а можда и није намерно? Можда вам ме је као таквог претпоставила нека која ме зна из срећних дана? Не кажем... бивало је, ал' друга су сад времена... нема се... утањило се у сваком погледу...

ШПИЈАЛТЕР: Издувајте се... слободно... Дајте себи одушке... тако... одмах ћемо се раскрстити! (Десанки даје знак да ће он с Љубинком. Љубинку)
Деса тражи Љубинка који има стрица Видоја и станује у Кондиној улици број седам.

ЉУБИНКО: Аух, за длаку остадох у бубњу! За адресу само... иначе, Љубинко јесам... и имам стрица Видоја... али станујем у Господар Јевремовој једанаест!

ДЕСАНКА: Кад сте се, забога, преселили?!

ЉУБИНКО: Нисам... камо лепе среће! Ал' онде сам и рођен... просто су ми већ и они зидови огадили... онде сам и оседео!

ШПИЈАЛТЕР: Спусти мало дурбин, побратиме... овде је нешто замумуљено! Ти хваташ на бомбу! Куд се све слаже, сложиће се и адреса! Људи смо, мајку му, нећемо се обраћати на којечије сплетке и опадања!

ДЕСАНКА (брисне у плач): Какве сплетке и чикарме, црни мајсторе! Зар не видиш да си ме упутио на неприпадајућег Љубинка!

ШПИЈАЛТЕР: Па зар их је ко на гори листа?! (Десанка јеца. Мучи се, па на Љубинка више апелује, него што се љути) Реците бар и ви неку, човече! Што сте се умусили?! (Ближе Љубинку, више пријатељски) Зар не видиш у какав си ме сос увалио? (Ближе Десанки. Оштро на Љубинка) Је л' вас то неко капарисао?! Или су вам препоручили да нас овде сачекате у заседи?! Реците?! Реците, реците! Нема више шта да се крије! Слободно гукните, па нека се зна ко су вам наводације! Или вас то рођена жена по ноћи препарира?! (Десанки) Па не каже наш народ бадава: „Жењен човек - мртав човек!"

ЉУБИНКО: Колико ја знам, то кажу само „сека-персе". (Обраћа се Десанки) А и ви сте нашли код кога ћете да се распитујете о приликама у вароши! (Шпијалтеру) Ја жењен нисам, ал' сви добро знају да су жењени загриженији од момака. (Десанки) С опроштењем, туђе је увек слађе. (Шпијалтеру) Жењени и не мисле ни на шта друго, него само где ће и како ће коју туђу да шћапе. (Десанки) Да извини ваше лице. „Жива душа, па све хоће!" (Шпијалтеру) Таква им је нарав... мушка! (Дубоко, далеко труба, као ехо или грмљавина. Ослушкује) Салве! (Понови се исти звук) Спуштају Спасоја у раку... (Понови се исти звук. Гледа у небо) И кад пре грану јутро? Баш олистало преко ноћи... све се разбуктало...

ШПИЈАЛТЕР (понови се исти звук): Целу ноћ на киши... (Пипа своја рамена) Скроз сам мокар... и да сам се бар нешто уфајдио...

АВГУСТ (иза кулиса пева, из све снаге се дерња): Када бејах млађан ловац ја, волела ме једна драгана...

ЉУБИНКО (ослушкује): А да нису ово ловци уранили на препеличице?

(Уз онај исти звук: дубоку далеку трубу, као ехо, долази Август, беспрекорно лепо и са укусом одевен. С врло отменим кретањем, држањем, манирима. Одмерено лагано пролази кроз парк, уз рампу по дужини, испред њих. Они се запрепасте, скамене и погледом га испраћају)

ДЕСАНКА (запрепашћено): Како се налицкао? Кренуо је код мене на пилећу чорбицу... а ја ни воду нисам приставила...

ШПИЈАЛТЕР (Август је већ замакао): Људи, па то је онај што ми је шешир натакао на главу. Онај што се бацио под трамвај! (За Августом, маше му шеширом и сви га сад погледом прате у супротном смеру, кроз гледалиште, по дужини рампе) Хеј! Ехеј, пријатељу! (Маше шеширом) Заборавио си... (Пређу погледом по ивици рампе до краја отвора, и ту се Август поново појављује)

АВГУСТ (узима од Шпијалтера шешир и гледа га): Мој шешир? Мој жирадо шапо? О-ла-ла! О-ла-ла! Пардоне муа... можете мислити каква се чувства буде у мојој души? (Он се више обраћа публици, као да ови и не постоје ту. Као да их и не примећује) Ах!... с шапо сам изгубио преклане на мајалосу...

ШПИЈАЛТЕР: Где — где?!

АВГУСТ (не обраћа пажњу на Шпијалтерово питање, већ и даље говори публици и лагано се креће): Мислио сам да га никада више нећу наћи... Никада! Никада... О-ла-ла! Ла-ла! Али мадмазел Премовић... било јој је жао и тражила је да се вратимо до извора. О-ла! Тамо сам је пољубио... први пут... дааа! Ја и нисам био тако акуратан, али она... али она... дааа... каже: „Не берите без рукавица... то је ранункулус акватилис... љутић...

отровни цветић." Може се узети и као алузија на дотичну дамицу... уи... Али мон шапо нисмо нашли... и сад... ви ми ненадно пружате мон шапо... Замислите колико сам потрешен... Извините што ми подрхтава глас... ви разумете... (Одлази и не осврнувши се на њих) Где сте га нашли? (Сви га погледом прате опет у супротном смеру, кроз гледалиште по дужини рампе)

ШПИЈАЛТЕР: Знате и сами... Испашће још да сам ја ту нешто ујдурмисао... на шинама, пријатељу! На шинама, рођаче! Где бих га нашао?! Нисам га, ваљда, украо из гардеробе?! Ја сам њима дао своју нумеру, а шта су они мени дали - не знам ја?! Није моје да пазим на гардероберку... требало је да она отвара очи! Накнадне рекламације се не примају! Нисам се ја мувао, ни отимао! То је лаж! (Дође. Сви иду погледом по ивици рампе до краја отвора и ту се Август поново појављује) Имам плус доказ. (Брзо узима гитару испод клупе) Гитара, бато! (Гура гитару пред Августа, који пролази и Август стане) А?! Зуцни сад?! Питајте, хајде... Не питате где вам је гитара?!

АВГУСТ: Гитар? (Узима гитару и загледа је) Да, гитар... уи, уи, уи!...Ви се сећате? Ко сте ви, то ме мучи? Дозволите да вам се ја представим... да вас подсетим... Војин - Војче Мироња, виши саветник Централне канцеларије...

ДЕСАНКА: Оооооооо... каква част! (Једина се усуди да приђе ближе Августу и да му снисходљиво пружи руку) Тако сте златни с том вашом гитаром... фантастични!

АВГУСТ (удивљено загледа гитару): Гитар... уи, гитар! Кад се само сетим тих безбрижних студентских дана! Дааа... маштао сам да постанем

глумац... уметник... романтичар, то сам ја... уи... Чезнуо сам... за даскама сам чезнуо... и боемијом... али ето... постављење... унапређење... састанци... конституције...

ДЕСАНКА: О, како сте божанствени... тако импозантни... фантастични...

АВГУСТ: Уи... се ла ви... тристес... туга... да, само бол... и тристес... бонђорно, тристесе...

ДЕСАНКА: Не тугујте, молим вас... расплакаћете и мене. (Сузно) Не знам ни сама... као да смо сродне душе... Молим вас, прихватите се мало гитаре... Бризнућу пред свима... Пожурите... Пробајте... Шта вас кошта?

АВГУСТ (запева уз гитару. Речи песме произвољно импровизује): Апа-рапа-шапа-па...

ДЕСАНКА (док он пева, последњим снагама наваљује, узбуђена, збуњена, очајна, без даха): Па да скокнемо до мене... да приредимо једну интимну пијанку... да прославимо овај дан... код мене у собичици... као у сепареу, нико да нас узнемири... (Август и даље пева)

ЉУБИНКО (прикупи храброст): Чек - а ја?! Под лед, је ли?! Ви ударисте у песму... а ја да вам држим фењер?!

АВГУСТ (као да је тек сад приметио да ту има још неког): Пардоне муа... шта мсје најављује...

ЉУБИНКО: Преслишавам се... (Дуне у трубу)

АВГУСТ (Десанки): Овде је тако бучно, мадмазел... потражимо неко мирније место за забаву.

ДЕСАНКА: Узели сте ми реч из уста! (Пође натрашке, Август за њом с гитаром: свира и пева) Код мене на платформи... само да ми проври вода на примусу... имам једно пиленце-гугуленце под ванглом... биће тако пријатно...

АВГУСТ (у одласку, убаци песму, преко онога што Десанка говори измичући испред њега натрашке): Невероватно, мадмазел, колико ме подсећате на мадмазел Премовић. (И даље пева. Излазе)

ЉУБИНКО (гледа за њима): Ма је л' то збиља? Ја сам испао тотална будала?!

ШПИЈАЛТЕР: Немам ја више времена за бадаваџисање! Хоћете ли ви да дате нешто за све ово, па да ја идем?!

ЉУБИНКО: Тражите ви од оне... За њен сте рачун радили!

ШПИЈАЛТЕР: Добро, а што сам леговао ту трубу, ко ће то да плати?! Света није дао ни динара. Рекао само: касније... биће... има дана... па никад ништа... А сад његову трубу видим код вас?

ЉУБИНКО: Ово је Вензиловићева труба!

ШПИЈАЛТЕР: Није, него је то Светина труба! Вензиловић је кудикамо

ситнији од Свете! И онда нос, ако узмемо... откуд Вензиловићу грчки нос?
Има ли он монголске јагодице?

ЉУБИНКО: Заиста... Ал' ако је Света погађао, нека Света и плаћа. Доста сам ја испаштао због других!

ШПИЈАЛТЕР: Да сам знао да сте такав швиндлер, не бих ни долазио, ђаво да вас носи! И вас и ваше компањоне! (Полази) Као да сам ја крив што вам онај испред носа однесе онако лепо парче! (Крене, па се окрене на поздрав) Шпијалтер... (Брзо оде)

ЉУБИНКО (чим Шпијалтер оде, уплашено гурне трубу под клупу): И да ми је знати ко је тај Света? Како се на њега намерих да му отимам трубу? Зар толико сличи Вензиловићу? И зар баш увек ја морам да погрешим, животе красни! Хоћу ли једном одиграти и на праву карту? Ако је тај неки цимрија, може ме још и на суд због трубе потегнути! Море, кад човека снађе малер, све му после пође натрашке! Опет дажди... не знам кад пре прође то лето... и ето ти је већ и јесен на прагу, тако рећи. Море, човек се учи док је жив, а кад се изврне, онда више нема времена да буде будала! Ал' опет боље што сам провео овде, него да сам се завукао у неку кафанчину... бар ми је пуна душа — свежег ваздуха! Ови борићи... ово је злато. (Вади сат и гледа) Ау-ау! Умаћи ће ми вагација, а има три недеље како нисам контролисао тежину! (Одлучно закорачи, па застане и обрати се публици) Не бежим ја, ко каже! Можемо ми опет да играмо, али само с мојим шпиллом — не хватам се на маркиране карте... (Одлази)